

ČERNOBÍLÁ DIGITÁLNÍ FOTOGRAFIE

Kompletní průvodce

Michael Freeman

Computer Press, a.s., 2010. Vydání první

Překlad: David Krásenský

Jazyková korektura: Jana Otevřelová

Vnitřní úprava: Ilex Press

Sazba: Petr Klíma

Obálka: Petr Klíma

Komentář na zadní straně obálky: Eduard Keberle

Odovědný redaktor: Eduard Keberle

Technický redaktor: Jiří Matoušek

Produkce: Petr Baláš

Authorized translation from English language edition: Michael Freeman – The Complete Guide to Black & White Digital Photography. Original copyright © 2009 The Ilex Press limited. Translation © 2010 Computer Press, a.s.

Autorizovaný překlad z originálního anglického vydání knihy: Michael Freeman - The Complete Guide to Black & White Digital Photography. Originální copyright © 2009 The Ilex Press Limited. Překlad © 2010 Computer Press, a.s.

Computer Press, a.s.

Holandská 8, 639 00 Brno

Objednávky knih:

<http://knihy.cpress.cz>

distribuce@cpress.cz

tel.: 800 555 513

ISBN 978-80-251-2850-3

Prodejní kód: K1768

Vydalo nakladatelství

Computer Press, a.s.

jako svou 3527. publikaci

© Computer Press, a.s.

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být kopírována nebo rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

ÚVOD

6

KAPITOLA 1

HISTORIE ČERNOBÍLÉ FOTOGRAFIE

8

MONOCHROMATICKÁ FOTOGRAFIE

VE VÝTVARNÉM UMĚNÍ

10

FOTOGRAFIE A JEJÍ HISTORIE

16

VLNOVÉ DÉLKY A CITLIVOST

22

ČERNOBÍLÁ JE NORMÁLNÍ

24

MONOCHROMATICKÁ FOTOGRAFIE

A MONOCHROMNÍ MALÍŘSTVÍ

32

VOLBA JE NA FOTOGRAFOVI

36

ODEBÍRÁME BARVY

44

ZACHYCUJEME TVARY

46

STRUKTURY

48

JEMNÉ ODSTÍNY TÓNŮ

50

OBJEM A TVAR

52

TEXTURY

54

UMĚLECKÉ ZTVÁRNĚNÍ

58

VLASTNOSTI FILMOVÉHO MATERIÁLU

62

KAPITOLA 2

MONOCHROMATICKÁ DIGITÁLNÍ FOTOGRAFIE

68

SNÍMAČ JE MONOCHROMATICKÝ

70

LINEÁRNÍ SNÍMÁNÍ

72

PROBLÉM ZTRÁTY INFORMACE	74
ŠUM, BITOVÁ HLOUBKA A STÍNOVÁNÍ	76
INFRAČERVENÉ SPEKTRUM	82
POSTUPY PŘI ZPRACOVÁNÍ SNÍMKU	90
NÁSTROJ SILVER EFEX PRO	94
ZÁKLADNÍ ZPRACOVÁNÍ	96
PŘEVOD BAREV NA TÓNY	104
CO NÁS NAUČÍ FILTRY PRO KLASICKÉ FILMY	106
ZÁKLADNÍ PŘEVOD DO ČERNOBÍLÉ	108
ÚPRAVY ODSTÍNU	110
JAK OBRÁTIT JAS	112
JAK POMOCÍ ODSTÍNU ŘÍDIT KONTRAST	114
ODSTÍN A VYSTIŽENÍ HLOUBKY A ATMOSFÉRY	116
ODSTÍN A ZDŮRAZNĚNÍ VEGETACE	120
PLEŤOVÉ TÓNY	122
ZDŮRAZNĚNÍ KONKRÉTNÍ BARVY	126
JAK NA DOPLŇKOVÉ BARVY	128
JAK NA SOUSEDNÍ BARVY	130
JAK NA JEMNÉ ROZDÍLY	136

KAPITOLA 3

KREATIVNÍ MOŽNOSTI 138

MYSLÍME ČERNOBÍLE	140
HRY SVĚTEL: ANSEL ADAMS A WESTONOVÍ	144
BOHATÁ ŠKÁLA ŠEDI: PAUL STRAND	146
STŘEDNÍ TÓNY	148

VYSOKÝ KONTRAST	150
NÍZKÝ KONTRAST	154
STÍNY A TEMNÉ BARVY: BILL BRANDT A DON MCCULLIN	156
TECHNIKA LOW KEY	158
TECHNIKA HIGH KEY A GRAFIKA: HARRY CALLAHAN A EIKOH HOSOE	160
JEŠTĚ JEDNOU HIGH KEY	162
SYSTÉM ZÓN A DIGITÁLNÍ TECHNIKA	166
FOTOGRAFIE HDR V ČERNOBÍLÉM PROVEDENÍ	174
MAPOVÁNÍ TÓNŮ BEZ HDR	182
ZABARVENÍ SNÍMKU	184
ATMOSFÉRA STARÝCH FOTOGRAFIÍ	186

KAPITOLA 4

TISK A PREZENTACE 188

UČME SE OD MISTRŮ TEMNÉ KOMORY	190
VŠECHNO POD KONTROLOU, ZA KAŽDOU CENU: W. EUGENE SMITH	194
DIGITÁLNÍ TISK	196
INSTALACE A RÁMOVÁNÍ	198
UMÍSTĚNÍ A OSVĚTLENÍ FOTOGRAFIÍ	202
USPOŘÁDÁNÍ NA MÍRU	208
KNIHY S OMEZENÝM NÁKLADEM	210
ČERNOBÍLÁ FOTOGRAFIE NA WEBU	214

SLOVNÍČEK POJMŮ	218
REJSTŘÍK	220
LITERATURA	224

ÚVOD

Černobílá fotografie zaujímá ve světě umění a výtvarného zobrazování neopakovatelné místo – je to překvapivé, když uvážíme, kolik toho ve světě fotografování považujeme za samozřejmost. V této knize se pokusím černobílou fotografií z oné normálně „zabetonované“ pozice tak trochu „vymanit“, přičemž mi bude napomáhat zcela nový svět digitální fotografie.

Proč „zabetonované“? Protože černobílá fotografie se za více než století svého života natolik pevně ustálila jako tradiční a osvědčený způsob fotografování, že její právo na existenci málokdy někdo zpochybňuje. A pro hodně lidí, možná i pro většinu, černobílá fotografie prostě jenom „je“. Nedávno jsem si znovu přečetl knihu o historii fotografie, kterou napsal Ian Jeffrey pod názvem *Photography: A Concise History* a vydal ji v řadě World of Art vydavatelství Thames & Hudsons; tam je černobílá fotografie natolik považována za „střed vesmíru“, že barevné fotografii jsou věnovány pouhé tři stránky z 2409. Tento zdánlivý nepoměr není vůbec neobvyklý, ale na druhé straně jej těžko můžeme odůvodnit tím, že černobílá fotografie je na světě déle než barevná. Nejinak je tomu v moderní digitální fotografii, kde volbu jednoho nebo druhého typu fotografie má ve svých rukou sám fotograf při zpracování snímku na počítači.

Zdá se, že je většina fotografů při pořizování a zpracování snímků zabydlena pouze ve světě fotografie a jen málokdo vnímá svoje dílo v širším kontextu umění jako takového. Musím říci „zdá se“, protože těžko lze tuto „většinu“ nějak vyčíslit. Bezpochyby ale platí, že zmínky o malířství a jiném výtvarném umění jsou v literatuře a textech o fotografii velmi vzácné. To je docela zvláštní, ne-li přímo krátkozraké, ale zkrátka to patří k realitě našeho světa fotografování. Důvody jsou dílem historické, dílem filozofické.

Na druhé straně barikády – tedy na straně nespoutaného umění – je oproti tomu fotografie přijímána lépe. V poslední době si dokonce fotografování přivlastňují někteří umělci, kteří primárně nejsou fotografy – a mnoho fotografů tím nadzvedávají ze židle. Jinými slovy, současné umění vstupuje do světa fotografie mnohem více než fotografie do světa umění.

A právě díky tomuto patrnému dojmu, že je fotografie světem sama pro sebe a z velké části sebe-naplňujícím, můžeme velmi dobře zůstat u jejího černobílého podání. S tím totiž fotografie jako taková vyrostla. Dnes se ale všechno dalo dávno do pohybu – a tomu se budu věnovat v této knížce.